

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради України

з питань освіти, науки та інновацій

12 березня 2026 року

Веде засідання Голова Комітету БАБАК С.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня, шановні колеги. Розпочинаємо засідання Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій. Сьогодні в порядку денному 6 питань.

Перше, про результати моніторингу оплати праці педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти, в тому числі у розрізі видів та розмірів виплачених надбавок і доплат, профінансованих за рахунок коштів місцевих бюджетів, за результатами виплати заробітної плати за січень 2026 року.

Друге, про проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо організації трудових відносин на територіях ведення бойових дій та тимчасово окупованих територіях.

Третє, про проект Закону України про справедливую систему оплати праці в Україні.

Четверте, про проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення процедур державного управління у галузі культури та культурної спадщини.

П'яте, про затвердження складу робочої групи щодо підготовки проекту Закону України про підтримку та розвиток інноваційної діяльності до другого читання.

І шосте, "Різне".

Шановні колеги, чи є в когось зауваження, пропозиції, доповнення до порядку денного?

ГРИЦУК Р.П. Я пропоную затвердити робочу групу на початку. Це одне голосування, дуже швидко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже слушне запитання. Поки Роман Павлович з нами, давайте, є пропозиція почати з п'ятого питання, а потім всі інші.

Шановні колеги, немає заперечень? Якщо ні, то прошу проголосувати за порядок денний з урахуванням пропозиції Романа Павловича.

Хто за, прошу проголосувати.

ВОРОНОВ В.А. Воронов – за.

ГРИШИНА Ю.М. Гришина – за.

КОЛЕБОШИН С.В. Колебошин – за.

КОВАЛЬ О.В. Коваль – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Хто утримався? Проти? Немає.

Дякую, колеги.

Рішення прийнято одноголосно.

Давайте тоді почнемо з п'ятого пункту порядку денного.

Пункт п'ятий, про затвердження складу робочої групи щодо підготовки проекту Закону України про підтримку та розвиток інноваційної діяльності (реєстраційний номер 13715), до другого читання.

Романе Павловичу, будь ласка, вам слово.

ГРИЦУК Р.П. Шановні колеги, ми ухвалили в першому читанні законопроект 13715 про підтримку та розвиток інноваційної діяльності. Надійшли правки, доволі багато, для підготовки до другого читання. Склад робочої групи подали, 31 особа. Всі члени комітету, традиційно представники Міністерства освіти, Міністерства цифрової трансформації, Міністерства економіки, члени наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки, технологій, представники секретаріату нашого комітету і помічники-консультанти народних депутатів. Загальний склад – 31 людина.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Романе Павловичу.

Отже, Роман Павлович запропонований головою робочої групи, якщо ніхто не заперечує. Всім перелік розісланий. Чи є у когось доповнення, зауваження, пропозиції? Нагадаю, що народні депутати мають право подавати свої пропозиції

протягом всього часу або терміну роботи робочої групи. Так що в будь-який момент, коли буде необхідність когось туди додати, як завжди подаємо, на найближчому засіданні комітеті затверджуємо і рухаємось далі. Немає більше доповнень, зауважень, пропозицій?

Якщо ні, то ставлю на голосування проект рішення комітету затвердити склад робочої групи щодо підготовки проекту Закону України про підтримку та розвиток інноваційної діяльності до другого читання, що додається і всім розісланий.

Друге. Дозволити голові робочої групи за потреби залучати до участі в роботі робочої групи інших експертів. Контроль за виконанням цього рішення покласти на голову комітету.

Хто за, прошу проголосувати.

КОЛЕБОШИН С.В. Колебошин – за.

КОВАЛЬ О.В. Коваль – за.

ВОРОНОВ В.А. Воронов – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто утримався? Проти? Немає. Дякую, колеги.

Рішення прийнято одноголосно.

І переходимо до наступного, точніше, до першого пункту порядку денного. Про результати моніторингу оплати праці педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти, у тому числі у розрізі видів та розмірів виплачених надбавок і доплат, профінансованих за рахунок коштів місцевих бюджетів, за результатами виплати заробітної плати за січень 2026 року.

Шановні колеги, як пам'ятаєте, ми домовлялися на початку року, що ми проведемо моніторинг. У нас була велика кількість звернень і від територіальних громад, і від вчителів, від всіх суб'єктів про те, що є потенційна різниця в надбавках, особливо за престижність, в їх розмірах, порівняно з минулим роком у зв'язку з тим, що було збільшено оклад на 30 відсотків і відповідно деякі місцеві громади, були такі принаймні дзвіночки, що можуть по-різному ставитися до виплати надбавок.

Це власне та мета, яку ми собі ставили, і хочемо проаналізувати, яка ж кількість громад зменшила або або збільшила, або не змінила надбавки за престижність, які теж оплачуються з освітньої субвенції. З нами пані Анастасія – заступниця міністра освіти і науки. Будь ласка, вам слово.

СОФІЄНКО А.П. Добрий день. Дозвольте доповісти з приводу стану виплати заробітної плати педагогічним працівникам за січень і лютий 2026 року. Я поділюся коротенькою презентацією. І ще раз проговоримо. Отже, на початку 2026 року відбулось збільшення заробітних плат педагогічних працівників, це збільшення має бути щонайменше на 30 відсотків, адже воно було здійснено за допомогою таких інструментів: збільшився розмір підвищення посадового окладу педагогічних працівників, який до цього становив 10 відсотків, тепер 40 відсотків, а також розмір першого тарифного розряду також зріс на 8,6 відсотка.

Як на це відреагувала освітня субвенція? Її розмір розподілений на січень-серпень 2026 року, тому що з вересня передбачається наступний етап підвищення заробітних плат вчителів, і цей обсяг на січень-серпень становив 92 мільярди гривень, який уже включає в себе і підвищення посадових окладів на 40 відсотків. Престижність, там як завжди було закладено у стимуляторі формули розподілу освітньої субвенції, становить 25 відсотків, бо зазвичай формульний розподіл це усереднений і при цьому посадові оклади всіх педагогічних працівників там закладені на рівні вищої кваліфікаційної категорії, хоча ми розуміємо, що в громаді не всі вчителі мають вищу категорію.

Також в цьому році освітня субвенція не має понижуючого коефіцієнту, який в нас працював з 2023 року, від початку війни, в різні періоди він становив і 10, і 11 відсотків. У 2026 році вдалось ліквідувати цей понижуючий коефіцієнт, а також дещо підкоригувати розрахункову наповнюваність класів (РНК). Це основоположний інструмент, який закладний у формулу розподілу освітньої субвенції, а там змодельований на підставі математичних розрахунків і допомагає нам рахувати освітні субвенції за умови наявності ефективної шкільної мережі і таким чином заохочувати місцеву владу до оптимізації шкільної мережі за потреби задля власного підвищення якості освіти. Це стосовно освітньої субвенції саме.

Але також окрема субвенція існує на здійснення доплат вчителям на 2 тисячі по території всієї України і 4 тисячі на руки для прифронтових територій за умови, якщо вчитель працює очно або змішано. І ця субвенція 10 мільярдів. Так ось, на січень-серпень вона розподілена. Але це те, що стосується шкільної освіти, дошкілля, позашкілля, професійна освіта, заклади фахової передвищої освіти, ті, котрі фінансуються з місцевого бюджету, власне це на місцевих бюджетах перебуває. Тут важливо сказати, що проект постанови, яким власне відбулось таке підвищення, був надісланий до областей на погодження 4 листопада 2025 року з проханням погодити цю постанову і врахувати необхідні кошти в затвердженні місцевих бюджетів на наступний рік.

Також уже зараз урядом прийнята постанова, де чітко зафіксована пріоритетність, що окремі додаткові дотації в першу чергу мають спрямовуватися на виплату заробітних плат педагогічних працівників та соціальних працівників. Тобто встановлена чітка така черговість пріоритетності.

Власне, що нам говорить моніторинг? Тут ми з громадами, з областями на постійному зв'язку, ведемо цей моніторинг в розрізі кожної територіальної громади, і тут також ми розділяємо питання: окремо шкільна освіта, бо тут є державні трансферти до місцевих бюджетів, і окремо дошкілля, позашкілля, професійна і фахова передвища.

По шкільній освіті. Ми маємо вже стан справ і за січень, і за лютий. Зріз відбувався у нас – 7-ме число кожного місяця, 7 лютого, 7 березня. Тому що власне може бути перенесений виплатний період на виплату зарплати до 7-го числа наступного місяця. Тому два місяці вже маємо статистику і маємо позитивну динаміку.

Трішки конкретніше по цифрах. По освітній субвенції, наприклад, за січень у нас було 6 громад, за лютий – 3 громади, котрі взагалі не виплатили зарплату або виплатили її без підвищення, але тут причини абсолютно технічні: право підпису і так далі. Тут педагоги були проінформовані і проблема найближчим часом була вирішена, за січень вже виплачена, за лютий – також там ще пару днів. Але також проводився аналіз саме з приводу того, які надбавки були минулого року і чи не зменшені вони цього року, і чи таким чином не знівельоване ось це підвищення заробітної плати, котру має отримати кожен

конкретний вчитель. Тут в зоні ризику у нас в принципі знаходиться тільки одна надбавка, це надбавка за престижність, бо вона встановлена в розмірі 5-30 відсотків, і от власне зменшивши її, але встановивши підвищений посадовий оклад, можна не досягнути загальної мети – 30 відсотків.

Ми власне по освітній субвенції маємо великий аналіз, тому що від початку війни, коли нам освітню субвенцію, зарплату вчителям компенсують донори, а конкретніше – Світовий банк через програму PEACE, ми щомісяця збираємо інформацію також у розрізі громад, скільки ставок і яку зарплату вони виплатили, і цю зарплату ми маємо у розрізі певних складових: ми бачимо, скільки там посадових окладів, скільки там престижності, скільки інших необов'язкових чи одноразових і так далі. Тобто, маючи конкретний розмір престижності у минулому році і опитавши, скільки зараз платять, маємо таку статистику: в січні 79 громад, це 5 відсотків від загальної кількості, а в лютому 41 громада, це вже 3 відсотки від загальної кількості – зменшили розмір надбавки за престижність на 10 і більше відсотків. Тут позитивна динаміка, як і в принципі далі по дошкілню по місцевому бюджету будемо бачити, пов'язано з тим, що громади протягом січня-березня, в принципі, в першому кварталі проводять сесії місцевих рад, переглядають бюджети і вносять корективи, щоб досягнути цієї мети.

І аналогічна статистика по місцевих бюджетах. На січень ми мали 83 громади (5 відсотків) і в лютому 23 громади (це вже півтора відсотка), які виплатили зарплату без підвищень, але плануються сесії. І в січні було 188 громад (13 відсотків) і зараз 133 громади (це вже 9 відсотків), які якимось чином зменшили надбавку за престижність. Але при цьому і надалі ми ще чекаємо до завершення I кварталу, коли активно ще проводяться сесії місцевих рад, переглядаються бюджети і ота позитивна динаміка, громади нам свідчать про те, що вони, наприклад, сесією – переглянули місцевий бюджет, спрямували кошти на заробітні плати педагогам і доплатили. Тобто ці сесії включали рішення, щоб відбулась доплата і за січень, і за лютий, ну і ще чекаємо березень от власне, щоб громада розібралась, що у них з доходами в місцевих бюджетах, як вони можуть вийти з ситуації, і далі продовжуємо цей моніторинг. Тому тут, власне, за таку позитивну динаміку дуже дякуємо громадам, котрі включаються, пріоритезують освіту. Це дуже важливо. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Анастасіє. Я з вами не погоджуся, якщо дозволите. Я не розумію, що напевно може із січнем і лютим є позитивна динаміка, але взагалі позитивною цю ситуацію точно би не назвав.

От на одному зі слайдів, на другому чи третьому, ви показали, що є 70 з чимось громад, які зменшили надбавку за престижність на 10 відсотків і більше. А зменшення на 5 відсотків – це добре? Мені здається, що теж – ні. Чесно кажучи, якщо вона зменшена навіть, там, на 0,1 відсотка, це теж неприродно і ненормально.

От аналіз, який ми з вами всі разом зробили за січень, наприклад, оці дані, які є в комітеті, звучать наступним чином: з тисячі 470 територіальних громад, в тому числі і Київ, 578 територіальних громад підвищили розмір надбавки за престижність, що оце от справді позитивна динаміка, це 39 відсотків. При цьому 41 відсоток, 603 територіальні громади, зменшили розмір надбавки за престижність. І 15 відсотків, 226 громад, залишили розмір надбавки на тому ж самому рівні. Мене дуже турбують 603 територіальні громади, тобто 41 відсоток, які зменшили розмір надбавки за престижність. Це те, про що ми говорили ще в грудні. Так, коли обговорювали підвищення окладу, ми розуміли, що є ризик, який напряду від вас не залежить, такі від Кабінету Міністрів, і від нас, а залежить від громад. І от це те, з чим потрібно було працювати.

Ми зробили іншу вибірку, запитали у Міністерства фінансів, дякую їм за завжди конструктивну оперативну позицію, вони нам дали залишки, які утворилися на кінець січня, тобто на 1 лютого цього року, після виплати січної зарплати. Я не буду зараз там наводити приклади. Можливо зараз ми просто зробимо трішки більш детальний аналіз з вами причин і яка природа цих залишків, але якщо ми підтвердимо нашу гіпотезу, то я думаю, що ми зробимо їх відомими на всю країну.

Я от зараз окремо зробив вибірку по тих громадах, їх виявилось 120, в яких на рахунках саме залишки, я підкреслюю, освітньої субвенції після виплати січної заробітної плати були більше ніж 1 мільйон гривень. Таких громад 120. І при чому це тільки ті громади, які при цьому понизили надбавки за престижність.

В мене є достатньо просте питання: скільки ставок педагогічних працівників приблизно ми оплачуємо з освітньої субвенції?

СОФІЄНКО А.П. Я можу сказати не приблизно, а точно, відкрию зараз тільки симулятор, щоб точно не помилитися. Але тут власне ви гарно сказали, що нам треба проводити аналіз тільки в розрізі кожної конкретної громади.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Безумовно.

СОФІЄНКО А.П. Бо щоб виокремити цю цифру, там скільки зменшили надбавку, наприклад, на 10 і більше відсотків. Ми ж зібрали інформацію по кожній громаді і от у нас список громад, які зменшили хоч на якийсь відсоточок надбавку, 186 громад – це 13 відсотків в січні і 109 – це 7 з половиною в лютому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А у мене 603 в даних. І це ваші дані, до речі.

СОФІЄНКО А.П. Та власне наші дані, тому треба звіритися.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми ж беремо дані лише в центральних органів виконавчої влади. Ми зробили свої запити на Асоціацію міст, на Асоціацію ОТГ і отримали від них свої дані, тут ми окремо про це потім поговоримо. Деякі виявилися справді дуже корисними, просто вочевидь неповними, це не є їх робота збирати статистичні дані, але деякі висновки ми теж могли зробити.

Але я все ще хочу повернутися до кількості ставок, які ми оплачуємо з освітньої субвенції. І пані Анастасіє, хоча б базово.

СОФІЄНКО А.П. Базово їх ставок, здається, там 390.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А давайте 400. Давайте от для рівного розрахунку 400 тисяч ставок, які ми оплачуємо. Давайте поділимо на кількість територіальних громад, на тисячу 470, отримаємо, якщо в середньому в територіальній громаді є 272 ставки педагогічних працівників. Причому є територіальні громади розміром з місто Київ, Харків, Дніпро, Одесу і зрозуміло, що в них значно більше ставок, в селищних територіальних громадах вочевидь менше, але нехай буде 272 в середньому як по Україні. Який зараз оклад після підвищення найвищої кваліфікаційної категорії? Знову-таки плюс- мінус, просто як маркер.

СОФІЄНКО А.П. ... (нерозбірливо) найвищої категорії... .

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну ви в розрахунках формулі закладаєте найвищу, правильно? Да, в симуляторі. Окей, Ну, до копійки, до гривні не треба.

КИРИЛЕНКО І.Г. Сергію Віталійовичу... .

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іване Григоровичу, одну секунду.

КИРИЛЕНКО І.Г. Сергію Віталійовичу, можна?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іване Григоровичу, зачекайте одну секунду. Це важливе.

КИРИЛЕНКО І.Г. Я просто хочу зареєструватись, Сергію Віталійовичу, бо я трошки запізнився. Вибачте, будь ласка. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вже одною фразою ви зареєструвались.

КИРИЛЕНКО І.Г. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте візьмемо, наприклад, хай буде 9 тисяч, воно трішки менше.

СОФІЄНКО А.П. ... *(нерозбірливо)* .

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, да, я розумію, я ж до чого говорю. Від нього ж рахується відсоток престижності, да? Тобто просто для всіх для розуміння, от грубо 9 тисяч оклад, 30 відсотків від нього це 3 тисячі гривень. Для того, щоб в середній громаді, в середньому по Україні, в якій є 272 ставки педагогічних працівників виплатити 3 тисячі гривень, тобто 30 відсотків надбавки за престижність, потрібно 816 тисяч гривень на місяць. Так от я маю ще перелік громад 120-и, в яких на рахунку більше ніж 1 мільйон, і вони понизили надбавку за престижність. Очевидно, все одно з вами трошки глибше проаналізуємо, але я вважаю, що треба просто зробити це публічним, щоб вчителі розуміли, що ми виділяємо кошти, ці кошти закладаються, цих коштів вистачає, щоб вони знайшли себе в своїй громаді і зрозуміли, що якщо вони почали отримувати меншу надбавку ніж вони повинні її отримувати, то не треба писати листи міністру освіти, не треба писати листу Прем'єр-міністру, Голові Верховної Ради, нам на комітет і Президенту, треба іти до своєї громади і запитувати: чому у вас є кошти на рахунку, а ви нам не виплачуєте в повному обсязі надбавку за престижність.

От перша сільська, селищна територіальна громада, не буду називати, скажу, що вона з Тернопільської області, знизили надбавку за престижність з 30 відсотків до 5 відсотків, маючи залишок на рахунку після виплати зарплати 5 мільйонів 100 тисяч. Друзі, ну це вже починається дуже дивна історія. Знову ж таки, ми попереджали про це, не можу сказати свою улюблену фразу "ми говорили", але з цим треба насправді працювати і напевно з цим треба працювати жорсткіше, тому що виділяються... .

ГРИШИНА Ю.М. Сергію Віталійовичу, а назвіть цю громаду, ну хоча б одну назвіть. Ну це ж така ситуація.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, Юліє Миколаївно, я можу вислати, але питання в тому, що я якщо назву одну зі 120-и, це напевно буде ну просто некоректно. Мені напевно треба буде всі 120 називати, а на це ми не маємо часу. Це просто звичайна селищна громада Тернопільської області. Можу взяти будь-яку іншу, з Київської області. Було 14 відсотків, стало 10, на рахунку 2 мільйони. Є міська велика громада одного великого міста, знизили з 20-и до 15-и, на рахунку 13 мільйонів. Ну повірте мені, я ж не дарма запитував зараз цифри розрахунку, щоби просто показати, що в звичайній середній територіальній громаді потрібно менше ніж 1 мільйон гривень в місяць для того, щоб виплачувати повну надбавку. Якщо розрахунок, який робить Міністерство освіти разом з Міністерством фінансів, і це вже неоднорічна історія з нашої формули, вони розраховують по найвищій кваліфікаційній категорії вчителів, вочевидь не всі вчителі найвищої кваліфікаційної категорії, закладають в середньому по Україні 25 відсотків надбавки. Якщо ми бачимо в середньому по Україні менше ніж 25 відсотків, знаєте, якби стосувалося би іншого державного органу, то було б просте припущення: крадуть. В даному випадку просто економлять. Але незрозуміло, навіщо економлять, якщо це гроші цільово на заробітну плату? І потім дивуються, що ми під час війни застосовуємо в державному бюджеті таку норму, як підняття залишків, невикористаних на кінець року.

Отак у нас за перший місяць, щоб ви зрозуміли, по Україні півтора мільярда лежить на рахунку просто залишків невикористаних. І тут потрібно працювати з громадами.

Так, пані Галино, пані голово, заходьте, будь ласка.

Це моє зауваження з цього приводу, воно насправді мене дуже турбує. Я розумію, що можна напевно відзначити якимось чином позитивну динаміку між січнем і лютим, але найбільше, що турбує, це негативна динаміка між листопадом-груднем 2025 року і січнем 2026 року. Це те, що нівелює наші спільні зусилля, коли ми шукаємо шалений обсяг коштів у воюючій країні, закладаємо їх в бюджет, ви робите необхідні постанови, моделюєте підвищення заробітних плат, перераховуєте гроші громадам, а громади просто деякі, знов-таки, не всі, я дуже з повагою ставлюся до 578 територіальних громад, які підвищили розмір надбавки за престижність, і я вважаю, що їх теж треба зробити публічними і подякувати їм за це, тому що навіть в рамках існуючих коштів вони знайшли можливість це зробити, але те, що робиться у цих принаймні 120 громадах, які, ми там попередньо зробили вибірку, це насправді неприпустимо.

Я буду просити додати комітет в рішення комітету, щоб ми окремо пройшлися і провели аналіз протягом наступного тижня, десяти днів по всіх громадах, які зменшили надбавки за престижність, маючи на рахунках... Скільки, ми там порахували в середньому, 800 тисяч гривень потрібно для того, щоб виплатити в середньому по будь-якій ОТГ надбавку в 30-відсотковому розмірі? Давайте візьмемо цей мінімальний залишок на рахунку, і якщо у громади більше, ніж ця сума, а вони зменшили надбавку за престижність, давайте пройдемося по кожній громаді дуже прискіпливо.

Разом з тим, є громади, в яких нуль залишку на рахунку, вони витратили всі гроші і при цьому у них вийшло зменшення надбавки. Я би хотів, щоб ми окремо зробили і по них аналіз, в чому все ж таки причина, чого їм не вистачає, що не так, можливо, в розрахунках, що не так, можливо, у мережі. Все може бути. Давайте просто для себе зрозуміємо, для повноти об'єктивності картини. Це не питання нашого батога, це питання в тому, що ми хочемо розібратися, чому так відбувається. Можливо, нам треба щось підкоригувати, бо якщо вони зараз сумлінно виплачують максимум, не залишаючи жодних, правильно рахують все і не залишають жодних залишків, значить є проблема з фінансуванням. Давайте і по цій другій категорії теж пройдемося. Хочеться просто мати повноцінний, детальний аналіз. Якщо хочете, можете відреагувати. Я не думаю, що це... .

СОФІЄНКО А.П. Да. Тут абсолютно ми відкриті до аналізу, особливо те, що стосується по освітній субвенції, по формулі, тому що ми абсолютно відкриті. З 2018 року працює формула, щороку намагаємося її там удосконалювати, переглядати. Меж для удосконалення не існує. Але зважаючи на те, що і понижуючий коефіцієнт був ліквідований в цьому році, треба кожен окрему громаду розглядати як індивідуальний випадок, занурюватись там в розрахунки, чому так працює, що з мережею, що з інклюзивними класами і так далі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Анастасіє.

Так, народні депутати, Роман Павлович Грищук, потім Валерій Вікторович Колюх, потім Олександр Слобожан, піднята рука.

ГРНИЩУК Р.П. Я як голова підкомітету з питань позашкільної освіти, мені цікава доля позашкільників. Я правильно розумію, я трішки з позитивнішої сторони зайду, що 98,5 відсотка громад на лютий підняли зарплату позашкільникам?

СОФІЄНКО А.П. Так, власне це від ста відняти півтора відсотка, котрий в лютому, ще там не випустили з підвищеннями, різниця...

ГРИЩУК Р.П. Окей. Тобто може бути така ситуація, що якась громада, в якій надбавка за престижність була 30 відсотків, могла зняти в нуль цю надбавку за престижність і 30 відсотків посадовий оклад, і що підвищення було по факту нуль. Тобто вони провели ці 30 відсотків як підвищення посадового окладу, але враховуючи те, що вони прибрали повністю надбавку за престижність, то воно нічого не вийшло.

СОФІЄНКО А.П. Ну повністю не можуть, бо там мінімальний рівень 5 відсотків, але, так, люфт дуже великий, якщо було 30, вони можуть до 5 відсотків зняти. Це, на жаль, таке слабке місце тільки цієї надбавки, і тому моніторили і розписували, скільки було до і чи зменшили.

ГРИЩУК Р.П. Тобто, умовно, з цих, я останнє, щоб зафіксувати, з цих 98,5 відсотка громад, тобто можуть бути громади, де підняття зарплати позашкільників було на 5 відсотків тільки, тобто, умовно, вони були 30, зменшили

до 5 відсотків, ну це я беру максимально, якщо була престижність 30 відсотків, вони знизили до мінімальної 5 відсотків, то це все одно надбавка на 5 відсотків до максимальної 30 відсотків. Тобто в цьому діапазоні у 98,5 відсотка громад зросли зарплати позашкільникам. Окей, Все, я це зафіксував.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Романе Павловичу.

Валерію Вікторовичу, будь ласка.

КОЛЮХ В.В. Шановні колеги, ви навели такі цифри, от 603 громади понизили на 41 відсоток оплату праці вчителів за престижність. Тобто отримується, що вчителі реально не побачили підняття заробітних плат на 30 відсотків, як це гарантовано їм Законом "Про державний бюджет 2026 року". При цьому 120 громад, як заявив Сергій Віталійович, мають залишки освітньої субвенції станом на початок цього бюджетного року.

У мене тоді конкретна пропозиція до Міністерства освіти і науки, можливо адміністративним шляхом піти і регулювати престижність оплати праці вчителів? Наскільки я знаю, це ж окремою постановою Кабміну регулюється. І підняти оцю нижню планку: не з 5 до 30 відсотків, а з 15 до 30 відсотків. І це не дасть можливість їм понизити нижній оцей бар'єр до 5 відсотків.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Валерію Вікторовичу, я трішки уточню. Значить, 603 територіальні громади зменшили розмір надбавки за престижність, да, але вона могла бути зменшена, ви не повірите, я тут дані бачу, наприклад, на 0,1 відсотка. Тобто, умовно, якщо в громаді 10 шкіл, то одна могла знизити на 1 відсоток. Так, в громаді може бути 10 шкіл. В одній з них знизили на 1 відсоток надбавку за престижність, воно в середньому по громаді потягнуло на 0,1 відсотка. Такі випадки теж є і вони, до речі, непоодинокі. Тому це просто ті, які формально зменшили розмір надбавки. Вони зменшили по-різному: є на 25 відсотків зменшення, є на 0,1, тому тут для справедливості. Але формально, ви праві, 30 відсотків відповідно реального збільшення зарплати все одно немає, могло бути на 29 збільшено, а могло бути на 5 збільшено реальний розмір.

І по 120 громадах, які мають залишки, це залишки не на початок бюджетного року – це вже залишки після виплати заробітної плати в січні. Що для нас було важливо – скільки, бо їм даються повні кошти на виплату зарплати в

січні і все, що залишається залишками, то відповідно могло би піти на заробітні плати вчителів. Така була наша логіка, коли ми запитували дані у Міністерства фінансів. Це просто, щоб так, для повного.

А друге, щодо фіксування розміру або підвищення нижньої планки, пані Анастасіє, будь ласка.

СОФІЄНКО А.П. Так. Це власне таке слабе місце в цій надбавці за престижність, і рішення це назріло. Але тут також треба підходити дуже обережно до цього, тому що уявімо, що громада кілька років останніх можливо вже платила 5 відсотків, тому що ну погана в неї мережа, і вона завжди жила там із престижністю 5 відсотків. То просто наше адміністративне рішення – 15 відсотків, тепер який дефіцит викличе в цій громаді? Тобто такі випадки треба пропрацювати і подумати, що з ними робити, як можна тут...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Анастасіє, поправте мене, якщо я неправий. Я просто розумію, що, напевно, не всі, хто глибоко знають систему нарахування заробітних плат в середній освіті, можуть зрозуміти те, що для нас вважається очевидним. Від 5-и до 30-и, чому одна громада може платити 5 навіть, якщо хоче, а інша може платити 30. Залежить від рівня оптимізації мережі. Якщо в громаді є велика кількість малокомплектних шкіл, в яких маленькі класи, там по 5 дітей, грубо кажучи, з якими ми вже скільки років працюємо, в яких велика кількість вчителів на дуже невеличкому навантаженні, то в них не буде можливості платити 30 відсотків. Я правильно розумію?

СОФІЄНКО А.П. Абсолютно правильно. І тільки якщо вона дуже багата, може доплачувати сама. Але освітня їй...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, але ми зараз говоримо виключно про освітню субвенцію. Тому ті громади, які можуть платити от в розрахунку, наприклад, формули, Міністерство освіти закладає 25 відсотків в середньому по Україні. Але є велика кількість громад, які платять по 30 відсотків. Більше того, при цьому мають залишки освітньої певної субвенції і можуть використовувати їх на покращення матеріально-технічного стану своїх закладів. Це якраз говорить про високий рівень оптимізації мережі. У них дуже оптимальна мережа з правильним

наповненням класів, вони перевищують норми розрахункової наповненості класів і так далі, і у них все добре, і тому вони можуть спокійно платити. Тут, як правило, ті дефіцитні громади, про які ми часто з вами наприкінці року згадуємо, в другій половині року, які просять дофінансувати їх, це, як правило, громади з дуже неефективною мережею, з великою кількістю малокомплектних шкіл. Це просто для всіх, щоб розуміли. Бо для, тих, хто давно занурений в цю систему, для нас це є очевидним, а ті, хто нас слухає, можуть просто цього не розуміти, а чому ж є така вилка між 5 і 30 відсотками.

Валерію Вікторовичу, я сподіваюся, що ми разом проговорили цю частину. Чи у вас є додаткові запитання?

КОЛЮХ В.В. Ні, це все зрозуміло, звісно. Але просто якщо говорити по відношенню до тих громад, які мають залишки освітньої субвенції, при цьому опустили оплату за престижність, то, мабуть, можливо, варто все ж таки переглянути цю постанову і підняти нижню планку щодо оплати за престижність. Я розумію, що деякі громади, які не мають власних надходжень, не в змозі оплатити, але все ж таки їм дається можливість – до 30 відсотків. Тобто уряд не прораховував такі варіанти, я так розумію, і міністерство?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Валерію Вікторовичу, нам якраз і потрібний час з детальним аналізом, щоб ми зараз просто озвучили для себе базові цифри. Да, вони можуть змінитися, коли ми зараз трішки глибше проаналізуємо, може і залишки трішки інші, бо вони там, наприклад, 2-го числа доплатили щось там, умовно, і кількість громад може зменшитися, але розмір надбавки вже ні. Тому ми все одно глибше проаналізуємо, для того щоб ми якраз могли запропонувати, або міністерство запропонує, або ми міністерству, або ми всі разом знайдемо рішення, як нам зробити так, щоб у нас, щоб оті залишки, якщо вони є, все ж таки пішли на доплати вчителям, щоб ми це не робили, вибачте, силовим порядком, внесенням змін до законів або до постанов, бо це все ж таки фінансування засновників, але ми даємо це фінансування.

Сергій Валерійович Колебошин, будь ласка. Потім – Олександр Слобожан.

КОЛЕБОШИН С.В. Дякую, Сергію Віталійовичу.

У мене є альтернативна пропозиція, як вирішити це питання. Мені виглядає так, що набагато краще, я на рахунок пропозиції підняття оцієї нижньої межі – 5, 30, це, як це не прозвучить революційно, реформа системи оплати праці педагогічних працівників. Тут я не можу не відзначити шалений прогрес в нашій робочій групі, адже після того, як міністр пообіцяв інтенсифікацію роботи, за минулий тиждень у чаті робочої групи з'явилося одне повідомлення, це дуже круто, це у нескінченність разів більше ніж у лютому. Але якщо прибрати мову іронії, то у мене просте питання: ми можемо вже комунікувати вчителям, що ніякої реформи системи оплати праці не буде, і ми будемо жити в цій неоптимальній системі оплати чи щось таке відбувається, приємний сюрприз нас очікує і до кінця березня ми щось матимемо? Дякую.

СОФІЄНКО А.П. Так, тут триває робота всередині міністерства. На вересень у будь-якому випадку очікується наступний етап підвищення заробітних плат. Тому тут робота іде.

КОЛЕБОШИН С.В. Я не про підвищення, це підвищення ми знаємо і це підвищення ми в тому числі комітетом, я не побоюся цього слова, важко, але вибивали під час бюджетного процесу, саме комітетом. У мене питання інше. Реформа системи оплати праці, щоб ми не обговорювали ці маніпуляції там в окремих громадах, 5, 30 відсотків, щоб вчителі розуміли, що в них базова ставка нормальна і так далі. Про 20 відсотків вже всі знають.

СОФІЄНКО А.П. Так, зараз, я повторююсь, побачите, зараз ще певна робота внутрішня іде в міністерстві і надіємось, найближчим часом вийдемо в публічне обговорення.

_____. Я тут хочу (можна слово?) підтримати пана Сергія, бо я на минулому комітеті говорила, що ми давно готові ще не в публічну, а в робочу групу, то знов у мене питання, коли воно буде, конкретний день і година.

СОФІЄНКО А.П. Пробачте, не можу зараз сказати конкретний день і годину, але в групі, я думаю, це буде комунікація.

_____. Дякую. Чекаю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую всім. Пане Олександрє, будь ласка, пан Олександр Слобожан, Асоціація міст України.

СЛОБОЖАН О.В. Доброго дня, шановний Сергію Віталійовичу, шановні члени комітету, представники Міністерства освіти, запрошені, виконавчий директор Асоціації міст України Олександр Слобожан.

Ми вам відправили сьогодні лист за результатами проведеного моніторингу Асоціацією міст в січні-лютому. Перший момент, хочу, Сергію Віталійовичу, вам і всім членам комітету подякувати за рішення від 21 січня 2016 року, пункт четвертий цього рішення, це надважливо, що ви моніторите, що ви привертаєте увагу, оскільки позиція Асоціації міст заключається в тому, що освітяни, освітяни, я хочу на цьому наголосити, не розподіляти педагогічні працівники, позашкілля, дошкілля, мають отримувати гідну зарплату. Це перший момент.

Другий момент, ми повністю з вами згодні, що на сьогоднішній день норму 61 статті Закону "Про освіту" щодо гарантій не реалізовано.

Третій момент, з чим це пов'язано. І ми в своєму листі, який вам надіслали, додали копію листа від 19 вересня 2025 року, 5-751/35/25, під час підготовки державного бюджету ми наголошували, що якщо Міністерством освіти буде порушено норми статті 103-2 Бюджетного кодексу, то виникнуть проблеми з оплатою праці освітян. І ці проблеми виникли, тому що розподілу освітньої субвенції не зроблено. І я, даючи відповідь на ваше запитання по негативах фінансування зарплати: а як може планувати будь-яка громада, якщо в проекті державного бюджету і схваленому державному бюджеті вона не бачить свою цифру, коли порушений Бюджетний кодекс і коли розподіл освітньої субвенції здійснено виключно тільки на 8 місяців? На 8 місяців! Це порушення гарантій.

Другий момент, з цим пов'язаний, формула освітньої субвенції є недосконалою. І ці перекося, які відбуваються в оплаті праці, пов'язані якраз таки з тим, що не дотримується Бюджетний кодекс і оплата праці.

Третій момент. Ми у висновку зазначали про те, що дефіцит освітньої субвенції шалений. І 124,6 мільярда гривень треба закласти в освітню субвенцію. Але не врахувавши це, 26 грудня 2025 року була прийнята Постанова 1749, ви можете запросити, я вас дуже прошу, дані урядового комітету від 25 грудня, де я

був присутній, і абсолютно всі представники обласних державних військових адміністрацій говорили про те, що розрахунки не відповідають дійсності. Це підтверджується тим фактом, і це друге наше прохання до вас, запросіть у Міністерства фінансів величезну кількість звернень громад і обласних військової адміністрацій, які вказують на неможливість реалізації постанови у зв'язку з неякісним підходом до формули відповідно освітньої субвенції і недоотриманням коштів, коли треба виплачувати.

Частина громад розраховувала виключно на власний фінансовий ресурс і на те, що 8 місяців тільки розподілу освітньої субвенції, приймаючи рішення після того, як були прийняті місцеві бюджети, і вони не могли порушувати Бюджетний кодекс, з'явилася постанова Кабінету Міністрів. І сесії в деяких громадах збиралися не синхронно. Тому за результатами півріччя ми побачимо об'єктивну інформацію. Зараз за нашими даними 84,7 відсотка опитаних громад мають дефіцит фінансових ресурсів. І про це свідчить наступний факт: в парламенті зареєстрований законопроект 15033 відповідно, який передбачає погашення дефіциту на реалізацію відповідно цієї постанови.

Ще один момент, на який я хочу звернути увагу всіх. Додаткова дотація приймалася вами, за що ми дуже вдячні, народними депутатами, як підтримка громад в зоні бойових дій. І коли дефіцит постанови, яка не була підтримана і яка була схвалена після відповідно прийняття місцевих бюджетів, перекладається з цієї додаткової дотації, то це забираються просто гроші у Запоріжжя, Чернігова, Харкова, Новгород-Сіверського, Лозової і всіх-всіх інших. І тут немає жодної позитивної динаміки для нас. Ми бачимо те, що реалізувати цю постанову при такому підході не можна. Окремі громади мають дефіцит – 82,8 відсотка і 89 відсотків. В цілому, коли постанова готувалася, навіть Міністерство фінансів написало, що потреба складає 14 мільярдів гривень, які відсутні в місцевих бюджетах. Ми за те, щоб платити конкурентоспроможну відповідну зарплату.

І останній момент, на якому хочу наголосити. Чотири відсотки додаткові ПДФО в Законі про держбюджет визначені цільовими. Там є фраза, що вони йдуть на стримування тарифів. Тому громади не можуть використовувати ці кошти. І ті, які мають ці кошти, фактично ви побачите, що за результатами восьми місяців вони виберуть всі ці кошти, які зараз нульові, або які заплатили відповідні

надбавки, виплатили оце, щоб виконати норму постанови, які могли зібрати сесію, які перекинули і забрали в інших бюджетників, соціальних працівників, медиків, працівників житлово-комунального господарства, не пустили на захист об'єктів критичної інфраструктури, у них буде величезний дефіцит, якщо Міністерство освіти не змінить підходи. І ви можете побачити це у зверненнях, які показують конкретний дефіцит по конкретній громаді або конкретну причину, чому не вдалося виплатити надбавку за престижність або заплатити необхідну реальну заробітну плату при тому розподілі, коли є ручний розподіл і є порушення Бюджетного кодексу, то неможливо навести в цьому лад.

Прошу звернути увагу на те, що ми з цифрами виклали в листі на пропозиції відповідні, готові долучатися до всіх абсолютно робочих груп, щоб напрацювати справжній дієвий механізм конкурентоспроможної оплати освітян, як педагогічних, так і працівників позашкілля і дошкілля.

І дуже дякую, що ви на своєму комітеті постійно приділяєте цьому увагу моніторите це і викладаєте це у відповідних рішеннях, які ми би хотіли, щоб все-таки уряд виконував належним чином, дотримуючись Бюджетного кодексу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Олександрє.

Насправді я погоджуюсь, не тільки, я думаю, Мінфін отримує ці листи, ми також отримуємо ці листи і постійно моніторимо ситуацію. Власне це те, знаєте, неприємно завжди моніторити постфактум, а ми вже все ж таки тут не перший рік працюємо на своїх посадах і вже давно вивчили, і не перший бюджетний процес проходимо, тому в принципі навіть в грудні, коли було зрозуміло, що це станеться, було зрозуміло, як це станеться, по великому рахунку. Давайте будемо відверті. І громади це вже відчували, і ми це розуміли.

Погоджуюся з нормами Бюджетного кодексу, розумію стурбованість, але все ж таки попрошу Міністерство освіти і науки і Міністерство фінансів прокоментувати. Бо проблема є, проблема буде і з нею треба, якщо ми розуміємо, що в нас може статися колапс після 8-го місяця, грубо кажучи, так, то давайте спробуємо зараз зробити компенсаторні механізми, поки час є, поки ми ще не витратили повністю, точніше Кабінет Міністрів ще повністю не витратив

резервний фонд, бо так тенденція існує певна, прослідковується, щоб ми щось передбачили.

Анастасіє, будь ласка.

СОФІЄНКО А.П. Пане Олександрє, дякую за ваш коментар і зауваження. Добре, що є ваш лист. Ми проаналізуємо, бо власне ми зацікавлені от достеменно розібратись в цій ситуації, бо ми відверті і свідомі того, що формула неідеальна, але при цьому деякі громади дійсно досягають розрахункової наповненості класів, мають освітньої субвенції достатньо. І тут треба чітко розділити, що ж стало причинами якоїсь недостатності фінансового ресурсу для заробітних плат вчителів у громаді. Ви також сказали про те, що не потрібно розділяти школи там і дошкілля в питанні справедливої оплати праці. Звісно, ні. Але для того, щоб розібратися в розрахунках, ми мусимо, тому що на школи іде освітня субвенція, дошкілля повністю фінансується з місцевого бюджету.

Коли приймалося це рішення, воно не приймалося у вакуумі, ще з ранньої осені почали обговорювати це, а от, пробачте, вже повторююсь, 4 листопада ми надіслали проект постанови до областей на погодження власне з чітким формулюванням, проханням переглянути цю постанову і відповідно передбачити видатки в державному бюджеті.

Те, що освітня розподіляється на 8 місяців, це, визнаємо, такий негатив, але власне він пов'язаний із тим, що у вересні починається новий навчальний рік, є певні особливості з приводу включення там малокомплектних шкіл, а зараз з вересня буде новий етап підвищення заробітних плат.

Але ми відкриті, ми сьогодні провели також вебінар з громадами, і те потрібно просто фахівцям зрозуміти, як була порахована освітня субвенція і що очікувати їм на вересень-грудень, щоб планувати. Ми готові пропрацювати з громадами. Ми тут завжди відкриті.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Анастасіє.

Міністерство фінансів, хтось готовий прокоментувати, відповісти на питання, які підняв пан Олександр Слобожан? Колеги з міністерства фінансів.

ІВАНИЦУК Л.А. Доброго дня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня. Мені здається, ви тільки приєдналися і напевно не чули, що говорив пан Олександр.

ІВАНИЩУК Л.А. Да. Дуже дякую. Саме так. Вибачте, будь ласка. Бо я була на нараді у Романа Володимировича. Якщо можливо повторити питання, я з радістю прокоментую. Ще раз дуже вибачаюся.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Все окей.

Пане Олександрє, будь ласка, якщо можна, повторіть, будь ласка, питання до Міністерства фінансів, щоб ми просто зрозуміли їх позицію з цього питання.

СЛОБОЖАН О.В. Питання в тому, що до Міністерства фінансів надходить велика чисельність звернень громад, які вказують на конкретний дефіцит ресурсів щодо реалізації Постанови 1749. Крім громад, наскільки нам відомо, голови обласних військових адміністрацій теж звертаються, конкретно вказують. І питання заключається в тому, що ми надіслали лист, де про це вказали. І наскільки нам відомо, Міністерство фінансів висувало зауваження до проекту Постанови, яка потім стала 1749, то які заходи запропонувало Міністерство фінансів для того, щоб через 8 місяців взагалі по всіх громадах не було дефіциту щодо реалізації цієї постанови? Можливо, ви подивилися не першочергові видатки Міністерства освіти по бюджетних програмах і запропонували речі, де можна компенсувати, можливо, ви підтримали законопроект 15033, який 16 лютого був зареєстрований великою кількістю народних депутатів зі всіх фракцій і передбачає зміни до Закону "Про Державний бюджет" для того, щоб не допустити дефіциту місцевих бюджетів, а всі освітяни мали відповідно гідну зарплату, як це і обговорювалося під час бюджетного процесу 2026 року, і народні депутати члени Комітету освіти провели величезну роботу, щоб переконати в необхідності реалізації ініціативи підвищення заробітної плати.

От якщо коротко суть, без цифр, а ці звернення, аналіз, якщо можна, передати в комітет, тому що більша частина звернень була спрямована, Сергію Віталійовичу, на уряд і там сотні звернень. І я наголошую, що це керівники областей, це не просто окремі громади, які чітко показують дефіцит і показують

свою позицію, коли ви нам давали негативні висновки на проект постанови в листопаді і просили врахувати їх пропозиції, які не були враховані.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Пані Лесю, будь ласка.

ІВАНИЩУК Л.А. Можу прокоментувати. Дійсно, були неодноразові звернення і до Міністерства фінансів з приводу спроможності місцевих бюджетів реалізовувати Постанову 1749 і були неодноразові зустрічі на рівні ...*(не чути)* міністерки України, зокрема спроможності місцевих бюджетів в реалізації вимог цієї постанови. І я скажу, не тільки цієї постанови, а постанови міністерства про підвищення посадових окладів у соціальній сфері.

Тому за результатами цих зустрічей було прийнято рішення, по-перше, була прийнята постанова Кабінету Міністрів щодо спрямування коштів додаткової дотації, яка надається Міністерству фінансів для реалізації вимог вищезазначених постанов. Це як перший етап, тому що дійсно постанови були прийняті в кінці року і навіть багато місцевих бюджетів, хто спроможні були реалізувати ці норми, вони просто не заклали зазначені видатки.

І другий крок – це до 16 березня, був надісланий лист всім областям, до 16 березня подати до Міністерства фінансів узагальнюючу інформацію в розрізі громад щодо фінансових спроможностей реалізації цих двох зазначених постанов, а також аналіз видатків місцевих бюджетів, запланованих на 2026 рік.

Поки що ця інформація збирається, граничний термін не настав, тому поділитись результатами аналізу не можу, бо їх фізично ще немає. Коли ми зберемо всю інформацію і проведемо весь аналіз, звісно, ми поділимося, бо в цій інформації зацікавлений уряд загалом і, я розумію, і народні депутати. Тому коли результати будуть готові, з усіма поділимося.

Мені наразі зараз важко сказати, яких заходів ми будемо вживати з 1 вересня, тому що спочатку треба проаналізувати, наскільки глобальні проблеми з реалізацією прийнятих постанов з 1 січня. Тому пропозиція: ми спочатку розберемося з 1 січня, а тоді, звісно, сформуємо разом з Міністерством освіти в будь-якому випадку, тому що кошти на підвищення заробітних плат – це бюджетна програма Міністерства освіти, тому будемо далі приймати наступні

спільні рішення щодо прийняття і розподілу коштів й інших нормативно-правових актів. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Лесю.

Шановні колеги, хтось ще хоче долучитися до обговорення цього питання? Я думаю, що ми багато проговорили.

Є пропозиція наступна, якщо ви не заперечуєте. У нас прозвучало декілька пропозицій, я, наприклад, з однією з них, пана Олександра, погоджуюсь. Прошу додати до рішення комітету: давайте зробимо запит на стенограму урядового комітету, який в свій час обговорював розрахунки підвищення заробітних плат, і послухаємо, тому що це справді цікаво, як приймалося це рішення, на основі яких даних. Це буде для нас розуміння, бо ми з вами вже неодноразово про це говорили, що коли ми надіваємо на голову, вибачте за таку фразу, місцевих громад додаткові витрати, то це, по-перше, іде врозріз з Бюджетним кодексом, а по-друге, дуже цікаво подивитися на розрахунок, як це було розраховано для всіх громад, бо громади вочевидь є різні. Є великі міста, які можуть собі дозволити, є міста, в яких зараз там відбувається бурхливе зростання власних доходів завдяки багатьом факторам, не будемо їх перелічувати, а є громади, яким важко насправді. І отут хотілося б подивитися, бо тут не можна робити середню температуру по палаті, бо тоді у нас повилітає все в бюджеті. Оце от цікаво.

Я прошу додати, напевно, це до рішення комітету, як і додати те, про що ми говорили з самого початку, щоб проаналізували ті громади, які все ж таки зменшили надбавку за престижність, яка виплачується власне з освітньої субвенції, і які при цьому мають залишки на початок наступного періоду на своїх рахунках саме знову ж таки освітньої субвенції. Тобто ми бачимо, є, і ці залишки хоча б щоб складала не менше 800 тисяч, щоб ми для себе бачили, що в середньому ця ОТГ могла виплатити надбавку у повному розмірі в 30 відсотків, але чомусь так не сталося. Тому нам потрібно їх детально проаналізувати, в чому причина. І те, що ми говорили, ті громади, які мають нуль залишку на рахунку і теж зменшили надбавку за престижність. Вочевидь вони це зробили вимушено і нам потрібно зрозуміти причину, чому в них, що не так, що не було враховано при розподілі освітньої субвенції і чому вони просто фізично, вони стараються, у

них немає жодної копійки залишків, але все ж таки вони не можуть виконати необхідні дії і вимушені зменшувати надбавку за престижність.

В усьому іншому, інша частина проекту рішення вам всім, шановні колеги, розіслана. Якщо немає більше зауважень, пропозицій до проекту рішення, то можемо переходити до прийняття рішення.

Отже, шановні колеги, ставлю на голосування проект рішення комітету, який вам всім розісланий, з урахуванням озвучених пропозицій народними депутатами під час розгляду цього питання. Хто за, прошу проголосувати.

КОЛЮХ В.В. Колюх – за.

КИРИЛЕНКО І.Г. Кириленко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто утримався? Проти? Немає.

Дякую, колеги.

Рішення прийнято одногосно.

Переходимо до наступного пункту порядку денного. Пункт другий, про проект Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо організації трудових відносин на територіях ведення бойових дій та тимчасово окупованих територіях" (реєстраційний номер 14385), поданий народною депутаткою України Третьяковою Галиною Миколаївною та іншими народними депутатами.

З нами, і ми раді вітати пані Галину, голову Комітету соціальної політики. Будь ласка, вам слово як автору законопроекту.

Співдоповідачем буде Ольга Володимирівна Коваль.

Пані Галино, будь ласка.

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. Дякую. Дякую, колеги, за увагу Комітету з освіти до питань, законопроектів, які опрацьовуються в нашому комітеті. Щиро дякую.

Ви знаєте, що у березні 2022 року був прийнятий, підписаний у березні Президентом України Закон "Про особливості трудових відносин під час воєнного стану". Водночас на той час ми не думали, що у нас буде велика кількість підприємств, які залишаться на ТОТ, на тимчасово окупованих

територіях, кількість таких підприємств з 2022 року збільшилася. і нам потрібно було створювати механізми, яким чином ті підприємства, які були релоковані, як їм зробити умови, відповідно до яких вони мають розпочати новий виробничий цикл, але без "хвостів" того, що залишилося, коли вони були на тимчасово окупованих територіях до періоду релокації.

Крім того, у нас зараз велика кількість підприємств, які знаходяться в зоні ведення активних бойових дій, відповідно до постанов Кабінету Міністрів, яка формується за поданням Генерального штабу. Цей законопроект, який пропонується вашій увазі, він саме і стосується підприємств, які були на території тимчасово окупованій, і стосується тих підприємств і за той період часу, доки вони не отримують релокацію на підконтрольній Україні території. І стосуються підприємств, які знаходяться в зоні активних дій.

Що пропонує законопроект? Він пропонує три рішення. З одного боку, він пропонує спрощену процедуру призупинення та звільнення по робочих місцях, які знаходяться на ТОТ, у нас залишилося багато і фермерських домогосподарств, де люди залишилися там, на тимчасово окупованій території, водночас роботодавець не може їх звільнити, знаходячись і релокувавшись на територію підконтрольну Україні. Тому законопроект пропонує спрощену процедуру звільнення робочого місця, яке знаходиться на ТОТ. Крім того, роботодавці звільняються цим законопроектом від відповідальності за невиплату заробітної плати для осіб, які знаходяться на ТОТ. В тому числі пропонується законопроектом про особливі відносини, особливості відносин, трудових відносин під час воєнного стану, врегулювати в тому числі і так звану призупинку трудових відносин. Тут можна призупиняти трудові відносини, в тому числі на підприємствах, які знаходяться в зоні ведення активних бойових дій, без необхідності доводити неможливість надання альтернативної роботи. Крім цього, законопроект пропонує рішення щодо спеціального режиму ведення кадрової документації. Ті підприємства, які залишились на ТОТ, або знаходяться в зоні активних бойових дій, вони не можуть проводити, там не можна проводити планові, позапланові заходи державного нагляду за такими роботодавцями, водночас і зберігати документи вони теж не завжди можуть. Законопроект пропонує, що відновлення таких документів має відбутись протягом шести

місяців після завершення активних бойових дій або тимчасової окупації або перереєстрації на підконтрольну територію, крім випадків, коли таке відновлення не є можливим. Тут я мушу сказати, що у нас іде законопроект 13705 про те, яким чином можуть встановлюватись втрачені кадрові документи, частково вони є в державних реєстрах в Пенсійному фонді. Водночас у разі, якщо їх не можна втратити, це потрібно дивитись на той законопроект.

І третє рішення, яке пропонує законопроект, це військовий облік на період, коли підприємство перебувало в зоні ТОТ. Тобто підприємства, що були зареєстровані на окупованих територіях та перереєструвались, вони звільняються від відповідальності за невиконання правил військового обліку за період окупації. Без такої, ну можна сказати, що це така з точки зору кадрової, ведення кадрової документації, це амністія по трудовому праву для таких підприємств, але ті підприємства, які релокувались, але пережили цей період, їм потрібно поновити діяльність? і дуже часто керівництво не може розпочати новий цикл на релокованих адресах саме тому, що в них залишились оті періоди невизначеними і вони знаходяться під адміністративними або кримінальними відповідальностями за невиконання українського законодавства. Паралельно ті підприємства, які потерпають по цих подіях, які я вже сказала, вони працюють над законодавством податковим, тому що там проблематика та сама, але це не стосується нашого комітету, а стосується комітету Гетманцева. Дякую. Доповідь закінчила.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Галино Миколаївно.

Ольго Володимирівно, будь ласка.

КОВАЛЬ О.В. Дякую, Галино Миколаївно, за детальну презентацію.

Я в свою чергу наголошую увагу на висновках, які ми отримали від установ та організацій. Розпочнемо із висновку Головного науково-експертного управління Верховної Ради. Вони висловили низку зауважень і пропозицій, зокрема доповнення глави XII "Прикінцеві і перехідні положення" Закону "Про військовий обов'язок і військову службу" новим пунктом 7-4. Вони наголошують, що поширення винятку щодо незастосування норми статті 38 лише на період тимчасової окупації території України російською федерацією не відповідає

вимогам системності законодавчого регулювання і правових відносин. Також надають ряд інших зауважень. Ми їх розглядали на підкомітеті і також пані Галина розглядала на своєму профільному комітеті. Ви їх маєте в розісланих матеріалах, тому я не буду витратити ваш час на те, щоб їх зачитувати.

Міністерство освіти і науки України повідомило, що не має пропозицій і зауважень до законопроекту.

Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України зазначило, що законопроект потребує доопрацювання, зокрема передбачене звільнення роботодавців від обов'язку дотримання законодавства про працю, охорону праці, соціальний захист осіб з інвалідністю, від усіх видів відповідальності, може призвести до порушень прав працівників і унеможливлення отримання страхових виплат та фактично позбавлення їх належного захисту. Та ряд інших зауважень.

Уповноважений Верховної Ради з прав людини повідомив, що законопроект підтримує за умови врахування висловлених зауважень, які надали відповідно Галині Миколаївні, головному комітету, і ми їх відповідно розглянули.

Національна академія правових наук у своєму висновку висловила зауваження та пропозиції. Вони наголошують, що окремі положення фактично розширюють повноваження роботодавця без належних запобіжних заходів працівника, зокрема щодо односторонньої зміни істотних умов праці, призупинення дії трудового договору і відстрочення виплати заробітної плати.

Головний комітет з розгляду даного законопроекту – Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів розглянув цей законопроект і рекомендував його прийняти за основу в першому читанні.

Відповідно підкомітет також розглянув його і прийняв аналогічне рішення: рекомендувати Комітету освіти рекомендувати уже комітету, який розглянув і прийняв рішення, також прийняти його за основу. Дякую.

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. Тепер головне зібрати голоси в залі. Це дуже важливо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ольго Володимирівно. Шановні колеги, зрозуміло, що в нашій частині зауважень практично немає, а є зауваження від наших стейкхолдерів, які ми звісно передамо комітету головному.

Шановні колеги, чи є необхідність обговорювати цей законопроект? Якщо ні, то давайте переходити до прийняття рішення.

Отже, ставлю на голосування проект рішення комітету: перше, рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 1 частини першої статті 114 Закону України "Про Регламент Верховної Ради України" проект Закону України (реєстраційний номер 14385), поданий народною депутаткою Третьяковою Галиною Миколаївною та іншими народними депутатами України, за результатами його розгляду в першому читанні прийняти за основу.

Направити цей висновок та висновки Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Національної академії правових наук України до Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів, який визначений головним з підготовки цього законопроекту.

Шановні колеги, хто за, прошу проголосувати.

ППА Н.Р. Піпа – за.

КОЛЮХ В.В. Колюх – за.

ПАВЛЕНКО Р.М. Павленко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто утримався? Проти? Немає. Дякую, колеги.

Рішення прийнято одногосно.

Переходимо до наступного пункту порядку денного. Пункт третій. Про проект Закону України про справедливу систему оплати праці в Україні (реєстраційний номер 14387), поданий народною депутаткою України Третьяковою Галиною Миколаївною та іншими народними депутатами України.

Галино Миколаївно, вам як автору знову слово. Ольга Володимирівна знову буде вашим співдоповідачем.

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. Дякую. Шановні народні депутати, в нашому комітеті за останні три роки знаходиться більше ніж 25 законопроектів, поданих народними депутатами різних політичних сил про те, як потрібно регулювати оплату праці на державній службі і на посадах посадовців, які працюють на підприємствах, які належать на 50 і більше відсотків державі.

Тому можна сказати, що цей законопроект починали ми готували як виклик на ці 25 законопроектів, оскільки вони технічно обмежували заробітну плату хто 40 тисячами, хто 50 тисячами або іншою величиною. Водночас механізм, як системно підійти до оплати праці, вони не пропонували. Цей законопроект, який пропонується зараз вашій увазі, вже пройшов експертизу в SIGMA і SIGMA назвала цей законопроект черговим кроком до справедливого вирішення в тому числі і системи оплати на державну працю. Водночас цей законопроект не тільки про оплату на державній службі. Він, з одного боку, має замінити чинний Закон про оплату праці, який застарів, і складається з трьох частин. Я зараз дуже коротко буду намагатися охарактеризувати ці три частини.

Перша частина – це загальна. Це, можна сказати, глосарій і введення в українську законодавчу практику нових дефініцій, яких не було. Власне ми всі знаємо, що фонд оплати праці складається з двох частин: фонд заробітної плати плюс те, що ми назвали сьогодні в цьому проекті закону – заохочення. Ми робили цей законопроект, до речі, з Безгіним Віталієм. Долучався до створення цього законопроекту і Корнієнко Олександр, водночас не захотів підписати кінцеву редакцію цього законопроекту. Але з паном Віталієм ми презентували цей законопроект місяці три тому для широкого загалу різних стейкхолдерів: громадських організацій, спільних представницьких органів профспілок, роботодавців, до науковців та інших, в тому числі і до міжнародної спільноти, і власне до SIGMA і acquis, які роблять висновки щодо реформи державної служби.

Таким чином, три частини. Значить, оці заохочення, які ми знайшли, employee benefit вони в Європі називаються. Employee benefit, ми шукали українське словосполучення, яким можна замінити. Бенефіти від роботодавців – у першій редакції ми це називали. Федерація роботодавців запропонувала саме – заохочення від роботодавців. І ми оці заохочення зафіксували.

Тому відповідно до цього закону структура заробітної плати – це фонд оплати праці, який складається з фонду заробітної плати, це буде важливо потім, плюс оці заохочення. Заохочення напряму не залежать від обсягу виконаної роботи. Основною вадою оплати праці в Україні є те, що ми не реалізували принцип рівної оплати праці за працю рівної цінності. Цей законопроект намагається реалізувати цей фундаментальний, доктринальний принцип в оплаті

праці будь-якої європейської країни. Тому фонд оплати праці – це зарплата, яка напряду залежить від обсягу виконаної роботи або від кількості годин, які відпрацьовує людина, або від виконання тих обов'язків на службах, які є.

Глосарій також каже про те, що заробітна плата має різні назви в різних видах публічної служби: грошове забезпечення, грошові виплати – це теж заробітна плата. От методологічно закон призводить їх до рівності. Тобто фонд заробітної плати напряду залежить від обсягу випрацьованого товару, відпрацьованого часу або виконання обов'язків. Заохочення не залежать від обсягу виконаної роботи. Заохочення – це ті речі, які робить роботодавець для того, щоб залучити працівників у галузь. Наприклад, дає квартири для тих вчителів, які не мають їх у сільській місцевості. І це заохочення, які є, це може бути відомче житло чи якісь інші механізми. Водночас це заохочення від роботодавців для того, щоб галузь публічної служби або роботодавець, юридична особа в приватному секторі, їх залучив. Оплачується парковка чи спортивні споруди, чи навчання – оце все заохочення, воно напряду не залежить. Це дуже важливо розуміти в подальшому.

Крім того, в глосарії ми вводимо вперше в українській практиці визначення, що таке публічна служба. Ми звикли маніпулювати терміном (в гарному сенсі цього слова маніпуляція) "державна служба", водночас ми маємо розуміти, що на державній службі працює в Україні лише 156 тисяч осіб. Хочу нагадати вам як Комітету з питань освіти, що, наприклад, в Німеччині вчителі є державними службовцями з відповідними оплатами, з відповідними гарантіями і таке інше.

Тобто поняття публічної служби в Україні немає. Я побоялася, чесно вам скажу, включати у публічну службу в українській практиці вчителів і лікарів, але це можна включити на друге читання саме тому, що кардинальні зміни підходу до оплати праці цим законопроектом, ну побоялася до вашої реформи чіпатися, до оплати праці. Тому зробіть це. Ну спочатку система фінансування лікарів, так, у нас змінювалася і оплата лікарів, а тепер йде реформа оплати вчителів, тому ви мусите тут, у своїх пенатах, визначити, як ви це будете робити.

Крім того, законопроект дає визначення, що таке особа на політичній посаді. Це ті, хто приходять з новою політичною силою, і є особи, які знаходяться під політичним впливом. Це теж визначається. Сьогодні цього не зроблено.

Далі йдуть, крім цієї загальної частини визначення, іде дві частини. До загальної частини віднесу також і визначення розміру мінімальної заробітної плати. Ви знаєте, що в Україні розмір мінімальної заробітної плати зазвичай вручну визначає Прем'єр-міністр або Президент. Таким чином, ну приходить Прем'єр-міністр новий і каже: буде 8 тисяч або приходить – 8 тисяч там з чимось. Насправді закон, діючий Закон "Про оплату праці" декларує, що мінімальна заробітна плата, з одного боку, є оплатою за простий труд або за просту працю і вона не може бути нижче, ніж прожитковий мінімум. Ми безощадно занизили прожитковий мінімум і відповідно занижаємо розмір мінімальної заробітної плати, який має сьогодні бути до оподаткування в розмірі близько 10 тисяч гривень. Це розрахунки Міністерства соціальної політики станом на травень чи червень 2025 року, тобто воно вже більше ніж, я в своїх розрахунках рахую на рівні десь близько 12 тисяч до оподаткування, тобто з податками.

Таким чином цей законопроект встановлює розмір мінімальної заробітної плати незалежно від суб'єктивної волі нових прем'єр-міністрів в розмірі 60 відсотків від середньої заробітної плати попереднього року. Це сьогодні майже загальна система формування розміру мінімальної заробітної плати в європейській практиці.

Водночас найбільш контроверсійним виглядає третій розділ цього законопроекту. Це оплата на публічній службі. Власне тут запроваджені нові принципи, які в Україні теж відсутні. Декларується, що основними принципами нарахування заробітної плати на публічній службі є встановлення мінімальної зарплати, яка сьогодні є, але і встановлення максимального рівня річного доходу. Такого регулювання немає. Це ще раз виклик 25-ти законопроектам, які знаходяться в нашому комітеті щодо обмеження заробітної плати на державній службі, і на державних підприємствах, людей, які працюють в наглядових радах, виконавчих дирекціях держпідприємств, отримуючи мільйони за місяць. Ну в порівнянні, тобто ми маємо розмір заробітної плати, наприклад, в секторі, науковому секторі освіти і тих людей, хто працює на таких державних підприємствах, яке досягає заробітної плати, наприклад, в секторі науковому, в секторі освіти і тих людей, хто працює на таких державних підприємствах, яке досягає 40-50 разів. В європейській практиці розбіг заробітних плат в 6-7 разів

вважається надзвичайно високим, це Франція, наприклад. А стандартним є розбіг в 5-6 разів. Таким чином розбіг більше вважається несправедливим.

Тому на перше читання я запропонувала в назві законопроекту прикметник про справедливу систему оплати праці, за що мене там критикують. Я його приберу на друге читання. Звісно, в законі не має залишатися такий прикметник на друге читання. Водночас хотіла дуже наголосити на тому, що справедливість в оплаті, вона полягає в рівній оплаті за працю рівної цінності і вона полягає в тому, щоб розбіг заробітних плат за рахунок державного бюджету був не більше ніж в 5-6 разів. Будь ласка, хтось хоче отримувати більшу заробітну плату, іде в приватний сектор, відкриває власний бізнес, отримує мільйонні статки. Водночас, якщо ти працюєш за рахунок публічних коштів, тобто коштів державного бюджету, коштів соціального страхування або органів місцевого самоврядування, так бути не може.

І третя частина – це грейди. Власне цим законопроектом дається визначення, що таке грейди. Цього не зроблено законопроектом 8022, яким ми робили перші кроки, як і зазначає SIGMA в своєму висновку, щодо зміни оплати праці, впроваджуючи систему 70 на 30.

Законопроект, крім цього, в публічному секторі впроваджує так званий виконавчий і генеральний табель. Його можна назвати виконавча схема, потім генеральна схема. В американській практиці це називається executive scheme and general scheme, але справа тут не в назві. Справа в тому, що вони передбачають. Виконавчий табель є додатком поки що до цього закону. Це теж така достатньо нова новела. Чому? Тому що він має в подальшому затверджуватися щорічно бюджетом, тобто законом. Виконавчий табель містить ті посади, заробітна плата в річному еквіваленті (в річному еквіваленті зарплата, не оплата праці, а заробітна плата в річному еквіваленті) за рік не може бути вище величин, встановлених законом. Тобто це ті посади, які мають бути, як люблять казати органи, які її отримують, незалежні – ми маємо бути незалежними, тобто заробітна плата має встановлюватися законом. Це Президент, це Прем'єр-міністр, це Голова ВРУ, очільники Конституційного Суду і Верховного Суду – це перший рівень оплати. Другий рівень – це нардепи, Генпрокурор, Голова СБУ, керівництво НБУ і далі. Ви можете подивитися як додаток до цього законопроекту.

П'ятий рівень – це молодші офіцери. Я опрацьовувала цей виконавчий табель разом з Міністерством оборони. Законопроект передбачає, що на час воєнного стану ті, хто з офіцерського і рядового стану можуть отримувати заробітну плату, яка вже визначена як грошове забезпечення, що це дорівнюється термінологічно з коефіцієнтом до трьох, його встановлює Верховний Головнокомандувач. Тобто якщо ми знаходимося у стані війни, то військові посади вони можуть оплачуватися з іншими коефіцієнтами.

Всі посади, які не потрапили до складу виконавчого табелю, встановлюються Кабінетом Міністрів, от всі посади інші. Водночас жодна посада, яка встановлюється Кабінетом Міністрів України, не може бути оплачувана більше ніж п'ятий рівень виконавчого табелю, який встановлений законом.

Законопроект також містить норму у прикінцевих положеннях щодо того, що Кабінет Міністрів має встановити при перезавантаженні контрактів і на державних підприємствах, в наглядовій раді, виконавчий директорат, не може встановлюватися заробітна плата на таких посадах з оплатою більше ніж п'ятий рівень виконавчого табелю. Причому така зміна оплати має бути також і при продовженні контрактів з такими людьми. Ми не можемо повернути вспять право відповідно приватне з точки зору оплати, водночас ми можемо встановити на майбутнє, що ця система має бути грейдована. Отак. Доповідь закінчила.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Галино Миколаївно, дякую. Я із захопленням слухав, чесно кажучи, дуже цікаво і дуже ґрунтовно. Дякую вам дуже.

Ольго Володимирівнао, будь ласка, для співдоповіді.

КОВАЛЬ О.В. Дякую, Сергію Віталійовичу. І дякую, Галино Миколаївно.

Знову ж по висновках, які ми маємо на даний момент.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради висловило низку зауважень і пропозицій, зокрема вони зазначають, що частина положень законопроекту виходить за межі предмета правового регулювання. Наприклад, частина шоста статті 7 стосується витрат на здоров'я та безпеку, які не є оплатою праці, і частина восьма, дев'ята та десята статті 7 дублюють положення статистичного та... .

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. Це є оплатою праці. ГНЕУ нічого не понимает в этом.

КОВАЛЬ О.В. Ну я, Галино Миколаївно, зачитую те, що ми отримали.

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. А можна не зачитувати ГНЕУ? Вони не експерти з цього.

КОВАЛЬ О.В. На цьому завершуємо. Міністерство освіти і науки надало низку зауважень і пропозицій, зокрема вони зазначають, що в пункті три розділу VII "Прикінцеві та перехідні положення" законопроекту передбачається визнання таким, що втратив чинність, Закон України "Про оплату праці" та внесення змін до Кодексу законів про працю України в частині виключення статей 96 і 98 щодо оплати праці на підприємствах, установах і організаціях, зокрема тих, що фінансуються з бюджету. При цьому МОН зауважує, не всі норми цих законодавчих актів враховані, що може погіршити діючі умови праці.

Також МОН надав ряд інших зауважень, ми всі їх розглядали на підкомітеті, тому я трішечки скорочу доповідь. Якщо МОН захоче щось додати, будь ласка, додавайте.

Міністерство фінансів України надало зауваження до законопроекту і повідомило, що законопроект потребує доопрацювання та надання фінансово-економічних розрахунків.

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини повідомив про підтримку законопроекту за умови врахування зауважень. Знову ж, колеги, ми на підкомітеті їх розглядали, також ви маєте їх в розісланих матеріалах.

Національне агентство з питань державної служби надало пропозиції та зауваження до законопроекту. На підкомітеті Голова НАДС пані Наталія Алюшина дуже детально на них сконцентрувалася, тому не будемо витрачати час на це на комітеті.

Комітет, який визнаний головним – Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів розглянув даний законопроект і рекомендував прийняти його за основу.

Відповідно підкомітет з питань професійної та фахової передвищої освіти, враховуючи те, що значна частина цих положень не є предметом регулювання

нашого підкомітету і комітету безпосередньо, рекомендувало визначитися головному комітету з долею цього законопроекту. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ольга Володимирівна.

Шановні колеги народні депутати, хтось бажає взяти участь в обговоренні цього законопроекту? Якщо ні, тоді, Олександр Маркович Бандурка. Доброго дня. Раді вас вітати. Національна академія правових наук.

БАНДУРКА О.М. Добрий день. Чути мене? Чути?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, ідеально.

БАНДУРКА О.М. Шановні народні депутати, закон, який пропонується прийняти, є і революційним, і декларативним одночасно. Сама пані Третьякова кілька раз вжила цей прикметник, декларує, показує. Він заслуговує підтримки в цілому. Але одночасно є кілька застережень, щоб його доля не була такою, як доля всіх законів про оплату праці.

Ми сьогодні вже були свідками розгляду законодавчих положень про оплату праці вчителів. Я подумки згадую Закон про наукову і науково-технічну діяльність, сумнозвісну статтю 56 про оплату науковців, зарплата яких сьогодні, за словами пана Курбасова, складає 12-15 тисяч гривень, а у різнороба в Україні – 27 тисяч заробітна плата, в Києві – 30, у Львові – 30 тисяч. Ну, Дніпро, Харків, Запоріжжя – там 22 тисячі з половиною, зрозуміло чого – прифронтові міста.

Цей закон у разі прийняття, а я висловлюю підтримку цьому закону від імені Національної академії правових наук України, він дійсно є інноваційним і, не боюсь слова, революційним, викличе хвилю змін і доповнень до чинного законодавства, тому що сьогодні, якщо брати, є 20 категорій оплачуваних членів суспільства. І серед них є працюючі неповнолітні, інваліди, робота на дому, робота на відстані, робота за сумісництвом. Та й той самий Трудовий кодекс, нещодавно прийнятий, буде потребувати певних змін у відповідності до цього закону, бо він є базовим. Тому, безумовно, що комітету, який є ініціатором цього законодавства, треба думати на перспективу про те, що над реалізацією цього закону у разі прийняття прийдеться зробити певні зусилля.

Ну і хотів би, знову ж таки, нагадати, і пані Третьякова згадувала, це оплата праці науковців. Я думаю, що ті, хто отримує сьогодні мільйони і сотні тисяч гривень зарплати, будучи, є таке слово, не знаю, як українською вжити, яростно сопроотивляться цьому закону, оскільки усвідомлюють, ущемлює їхні права. І ми пам'ятаємо реакцію суддів, прокурорів, інших високопосадовців наших, я не хочу, щоб вони були бідними, але вони заперечували проти тих намагань Верховної Ради упорядкувати систему їхньої оплати.

В цілому закон при підготовці до другого читання має певні потреби у конкретизації. Але я вважаю, що справедлива оплата має бути в назві закону і на друге читання. Дякую за увагу.

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. Дякую вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Марковичу.

Юлія Миколаївна Гришина, будь ласка.

ГРИШИНА Ю.М. Сергію Віталійовичу, дякую за надане слово.

Колеги, всіх вітаю. Я думаю, що кожен з нас розуміє, що система оплати праці в Україні потребує докорінних змін, нам потрібно зробити все для того, щоб при виплаті, взагалі при існуванні системи оплати праці в країні було забезпечено принцип соціальної справедливості, пропорційності, прогнозованості. Ми на сьогодні можемо спостерігати, що, на жаль, у нас наявною є ситуація, коли у нас є державні підприємства, керівники яких отримують мільйон гривень заробітної плати, а вчитель або працівник дошкільного закладу освіти отримує 12 тисяч гривень. Як таке може існувати в одній державі? Це неможливо просто, це об'єктивно порушення всіх основних принципів оплати праці працівників в одній системі державної економіки однієї країни.

Звичайно, це питання дуже складне. І я хочу подякувати Галині Миколаївні, її комітету за те, що вони провели цю велику ґрунтовну роботу і створили цей великий законопроект. Ми розуміємо всі, що не всі будуть підтримувати цей законопроект, тому що не всім вигідне його прийняття. Але ми повинні бути свідомі того, що ми зобов'язані зробити цей перший крок. Звичайно, буде друге читання, буде багато ще додаткової роботи, багато будемо працювати,

сперечатися щодо конкретних норм, але я хочу звернутися до всіх представників Комітету освіти і науки підтримати цей законопроект, тому що ми з вами боремося за заробітну плату освітян і це є частиною ось цієї справедливої нової системи оплати праці в країні, коли кожен освітянин буде отримувати таку заробітну плату, як отримують в деяких державних підприємствах, установах, організаціях. Правильно, Сергію Віталійовичу?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ідеально, Юліє Миколаївно. Ми якраз з Галиною Миколаївною зараз пішли в деталі вже, наскільки все ж таки треба підняти заробітну плату. Дякую вам, Юліє Миколаївно, за позицію і за слово.

Я так розумію, Наталія Валеріївна Криńska – директор Генерального департаменту НАДС.

КРИНСЬКА Н.В. Шановний Сергію Віталійовичу, шановні народні депутати та присутні, дякую.

Ще раз хочу це відмітити, що Національне агентство поділяє мету авторів законопроекту щодо підвищення справедливості системи оплати праці. Це питання є надзвичайно важливим для державної служби, і агентство систематично працює над його вирішенням. НАДС провело ґрунтовний аналіз положень законопроекту, сформувало свою позицію щодо його впливу на систему державної служби, а також службу в органах місцевого самоврядування, який було надіслано до головного комітету та включено в його висновок.

У межах співпраці з європейськими партнерами, сьогодні вже лунала згадка про висновок програми SIGMA, він містить різні свої положення і хотілося б відмітити, що окремі його положення підтверджують і наші застереження. Зокрема у висновку зазначено, що законопроект подано без фінансової оцінки його бюджетних наслідків, а також, що, намагаючись охопити занадто великий обсяг питань, законопроект не забезпечує належного регулювання системи оплати праці державного управління. Також у висновку SIGMA звертається увага на необхідність додаткового опрацювання окремих положень законопроекту, зокрема щодо взаємодії запропонованої моделі з чинною системою оплати праці державного службовця та механізмів її впровадження.

З огляду на результати проведеного НАДС аналізу та згадані коментарі міжнародних партнерів, агентство вважає, що запропоновані зміни потребують подальшого ґрунтовного опрацювання, зокрема з урахуванням фінансових ресурсів і їх співвідношення з уже реалізованою реформою державної служби.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже.

Шановні колеги, хто ще хоче висловити свою позицію по цьому законопроекті? Якщо ніхто, можемо переходити до прийняття рішення. Я був на засіданні підкомітету в той момент, коли обговорювали цей законопроект, ми його з усіх боків насправді обговорили з усіма стейкхолдерами, тому є підстави абсолютні довіряти рішенню підкомітету, яке підкомітет пропонує комітету.

Отже, шановні колеги, ставлю на голосування проект рішення комітету. Рекомендувати Комітету Верховної Ради України з питань соціальної... .

Єдине, що, пані Галино, я би от можливо просто від себе, я не хочу це в рішенні, я рекомендував би, я не побачив, чи ви розглядатимете його по 116-й статті. А от я би... .

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. Ми вже прийняли рішення по ньому рекомендувати прийняти за основу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Подумайте над цим, може є сенс.

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. Справа в тому, що там у прикінцевих положеннях зачеплена така кількість законів, що ми б не хотіли ще розширяти 116-у. НАДС же правильно каже, що там широко охоплені, його можна назвати кодексом про оплату праці насправді.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну дивіться, вам видніше.

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. Тому ще 116-у застосувати, це ще ширше там щось робити. Тому давайте ми оце відрегулюємо, а якщо щось, потім урегулюємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Як вважаєте за потрібне. Це просто так від мене особисто було. Дякую.

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, ставлю на голосування рішення комітету.

Перше, рекомендувати Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів під час опрацювання проекту (реєстраційний номер 14387), поданий народною депутаткою України Третьяковою Галиною Миколаївною та іншими народними депутатами України, самостійно визначитись щодо зазначеного законопроекту під час голосування на своєму засіданні з урахуванням висновків, висловлених у цьому висновку зауважень і пропозицій.

Друге. Направити цей висновок та висновки Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Національного агентства України з питань державної служби, Міністерства освіти і науки України до Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів, який визначений головним з підготовки цього законопроекту.

Хто за, прошу проголосувати.

ГРИШИНА Ю.М. Гришина – за.

ППА Н.Р. Піпа – за.

КОВАЛЬ О.В. Коваль – за.

КОЛЮХ В.В. Колюх – за.

КИРИЛЕНКО І.Г. Кириленко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Хто утримався? Проти? Немає. Дякую, колеги.

Рішення прийнято одногосно.

Переходимо до наступного пункту порядку денного.

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. Дякую.

Я хочу сказати подяку вашому комітету. Ми з вами плідно працювали по дошкіллію і по догляду, тому я просто вдячна і народним депутатам вашого комітету, і секретаріату комітету. Ще раз, завжди готова приходити й

обговорювати законопроекти. І дуже сильно розраховую на ваші голоси в залі після того, як ми ще внесемо це в порядок денний – це ще окрема робота.

Тому гарного вечора, тихого, спокійного! Люблю вас.

ГРИШИНА Ю.М. Пані Галино, дякуємо вам за детально фахову роботу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Галино. Завжди раді допомогти. І дякуємо вам за конструктив.

Отже, переходимо до наступного пункту порядку денного. Пункт четвертий. Про проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення процедур державного управління у галузі культури та культурної спадщини (реєстраційний номер 14391), поданий народним депутатом України Потураєвим та іншими народними депутатами України.

Доповідачем мав би бути Микита Русланович як автор законопроекту. Я розумію, що його з нами немає. Тому співдоповідачем є Валерій Вікторович Колюх – голова підкомітету.

Валерію Вікторовичу, будь ласка.

КОЛЮХ В.В. Мене чути?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ідеально.

КОЛЮХ В.В. Шановні колеги, законопроект про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення процедур державного управління у галузі культури та культурної спадщини (під номером 14391), поданий народним депутатом України Потураєвим та іншими народними депутатами, насправді вирішує питання щодо покращення і удосконалення управління музейною справою, охорони культурної спадщини і таке інше.

Хочу зазначити, що головним з розгляду цього законопроекту визначено Комітет Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики, який на своєму засіданні 18 лютого поточного року вже прийняв рішення прийняти за результатами розгляду у першому читанні його за основу.

Стосовно того, що стосується предмету відання нашого комітету, то в цьому законопроекті мова йде про те, що існує, пропонується запровадити норму

зобов'язання музеїв, у тому числі створених на підприємствах, установах, організаціях та закладах освіти державної та комунальної власності, самостійно обов'язково здійснювати заходи з евакуації музейного фонду в умовах воєнного стану. Тобто це така зобов'язальна норма, яка запроваджує по відношенню до музеїв, які існують у тому числі при закладах освіти державної та комунальної власності.

Ми отримали ряд висновків щодо цього законопроекту, в тому числі Національної академії наук України. На своєму засіданні підкомітету з питань науки та інновацій ми вже ці всі висновки детально розібрали, пропонуємо за результатами розгляду даного законопроекту прийняти його за основу і направити висновок Національної академії наук України до Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики. У мене все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Валерію Вікторовичу.

Шановні колеги, хто бажає висловитись по цьому законопроекті? Ніхто. Тоді можемо переходити до прийняття рішення? Добре, шановні колеги, тоді, я думаю, що ми будемо ще дискутувати напевно до другого читання по цій нормі, які Валерій Вікторович озвучив, вони дискусійні, мені здається. Добре.

Шановні колеги, ставлю на голосування проект рішення комітету. Перше. Рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 1 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення процедур державного управління в галузі культури та культурної спадщини (реєстраційний номер 14391), поданий народним депутатом України Потураєвим та іншими народними депутатами України, за результатами його розгляду в першому читанні прийняти за основу.

Направити цей висновок, а також висновок Національної академії наук України до Комітету Верховної Ради з питань гуманітарної та інформаційної політики, визначеного головним з підготовки цього законопроекту.

Хто за, прошу проголосувати.

КИРИЛЕНКО І.Г. Кириленко – за.

КОЛЮХ В.В. Колюх – за.

КОВАЛЬ О.В. Коваль – за.

ПША Н.Р. Піпа – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто утримався? Проти? Немає.

Дякую, колеги.

Рішення прийнято одногосно.

І останній пункт порядку денного, пункт шостий. "Різне". Чи є у нас сьогодні необхідність обговорювати "Різне"?

Якщо ні, то дуже дякую кожному з вас за приділений час. Бажаю всім гарного, тихого і спокійного, світлого, теплого продовження дня! До наступних зустрічей.

На цьому засідання Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій вважається закритим. До побачення.